ELUCIDAREA CONEXIUNILOR: EXPLORAREA RELAȚIEI DINTRE CONTABILITATEA CREATIVĂ ȘI AUTORITĂȚILE DE REGLEMENTARE

Eugenia BOGOS (CALANCEA),
ORCID: 0000-0001-5716-7977
Universitatea de Stat din Moldova

Abstract. *This article analyses the relationship between creative accounting practices and regulators, aiming to spot a light on the underlying factors that influence and shape this connection. Creative accounting refers to the deliberate manipulation of financial statements to portray a more favorable image of a company's performance, often at the price of transparency, accuracy and reliance. The article also describes the possible strategies which authorities, which are responsible for enforcing accounting standards and ensuring the integrity of financial reporting can apply in order to limit creative accouting.*

Keywords: *creative accounting, financial audit, accounting, stakeholders, fiscal authorities.*

Introducere. În acest articol, a fost analizată relația dintre practicile contabilității creative și autoritățile de reglementare, cu accent atât pe autoritățile de reglementare financiară, cât și pe cele fiscale. Contabilitatea creativă implică manipularea în mod intenționat a situațiilor financiare pentru a prezenta o imagine distorsionată a performanței unei companii, adesea în detrimentul transparenței și acurateței și credibilității. Autoritățile de reglementare, inclusiv organismele de reglementare financiară și autoritățile fiscale, joacă un rol crucial în detectarea, prevenirea și abordarea acestor practici. Acestea stabilesc și pun în aplicare standarde contabile, efectuează audituri și investigații și impun sancțiuni pentru a proteja integritatea sistemelor de raportare financiară și de impozitare. Totuși, ținând cont că companiile tind să utilizeze tehnici de contabilitate creativă, studiul urmează să puncteze principalele direcții strategice de care autoritățile ar trebui să țină cont în vederea limitării utilizării acestora. Tematica cercetării este una actuală, iar ținând faptul că în literatura științifică definițiile și abordările aferente contabilității creative, sunt diverse, cert fiind doar că practicile de contabilitate creativă vor fi utilizate de către companii, atâta timp cât va exista această posibilitate.

Scopul lucrării. Scopul lucrării este de a prezenta și de a caracteriza relația dintre contabilitatea creativă și autorități: de reglementare și fiscale, dar și de a prezenta direcțiile strategice majore pentru limitarea utilizării contabilității creative de către entități.

Relația dintre contabilitatea creativă și autoritățile de reglementare este caracterizată de o interacțiune dinamică între detectare, reglementare și aplicare. Autoritățile de reglementare sunt responsabile de supravegherea și aplicarea standardelor contabile pentru a asigura acuratețea, transparența și credibilitatea situațiilor financiare ale companiilor. Cu toate acestea, practicile de contabilitate creativă pun adesea la dubiu eficacitatea acestor reglementări.

Autoritățile fiscale, joacă și acestea un rol important în relația cu practicile contabile creative. În timp ce autoritățile de reglementare se concentrează în primul rând pe asigurarea acurateței și transparenței raportării financiare, autoritățile fiscale sunt responsabile de aplicarea legislației fiscale și de colectarea impozitelor. Practicile de contabilitate creativă pot fi utilizate pentru a manipula situațiile financiare și pentru a reduce potențial obligațiile fiscale. Cu toate acestea, autoritățile fiscale dispun de mecanisme pentru a detecta și aborda astfel de practici.

Relația dintre autoritățile de reglementare și autoritățile fiscale în ceea ce privește practicile contabile creative este interdependentă și colaborativă. În timp ce autoritățile de reglementare se concentrează în primul rând pe asigurarea acurateței și transparenței raportării financiare, autoritățile fiscale sunt responsabile de aplicarea legislației fiscale și de colectarea veniturilor fiscale. Practicile contabile creative pot avea implicații atât pentru raportarea financiară, cât și pentru impozitare și, prin urmare, autoritățile de reglementare și autoritățile fiscale trebuie să colaboreze pentru a aborda aceste practici în mod eficient.

Metodologia cercetării. Prin intermediul unei ample revizuiri a literaturii de specialitate și a analizei studiilor de caz, acest studiu investighează mecanismele prin care practicile contabile creative apar și evoluează ca răspuns la cadrul de reglementare. Studiul explorează stimulentele care determină companiile să se angajeze în astfel de practici, inclusiv presiunile financiare, concurența pe piață și structurile de remunerare a directorilor. În plus, acesta examinează rolul autorităților de reglementare în detectarea și descurajarea contabilității creative, precum și provocările cu care acestea se confruntă în abordarea eficientă a acestei probleme.

Rezultatele cercetării. Autoritățile de reglementare pot utiliza mai multe strategii pentru a aborda problema contabilității creative. Câteva strategii pe care le pot lua în considerare:

Consolidarea standardelor de contabilitate. Autoritățile pot consolida standardele contabile existente sau pot introduce altele noi care ar descuraja practicile contabile creative. Aceasta ar include și stabilirea unor reguli mai clare privind cerințele de raportare, creșterea cerințelor de publicare și limitarea potențialelor lacune care pot fi exploatate.

Monitorizarea și auditul periodic. Autoritățile de reglementare trebuie să pună în aplicare un sistem solid de monitorizare și audit pentru a identifica și investiga cazurile de contabilitate creativă. Acest lucru se poate efectua prin de revizuiri periodice ale situațiilor financiare, audituri bazate pe riscuri și valorificarea tehnicilor avansate de analiză a datelor.

Aplicarea de penalități și sancțiuni. Autoritățile ar trebui să impună penalități și sancțiuni semnificative companiilor și persoanelor fizice găsite vinovate de implicarea în contabilitate creativă. Acest lucru acționează ca un factor de descurajare și transmite un mesaj puternic că astfel de practici nu vor fi tolerate. Acțiunile stricte de aplicare a legii pot include amenzi, acuzații penale, descalificări și dezvăluirea publică a încălcărilor.

Consolidarea guvernanței corporative. Autoritățile trebuie să promoveze practici solide de guvernanță corporativă, mecanismele eficiente de guvernanță corporativă acționează ca o protecție împotriva practicilor contabile creative.
Educarea și informarea. Autoritățile de reglementare pot desfășura campanii de sensibilizare și inițiative educaționale pentru a educa companiile, profesioniștii, investitorii și publicul larg cu privire la riscurile și consecințele contabilității creative.

Colaborarea și schimbul de informații. Autoritățile pot încuraja colaborarea și schimbul de între organismele de reglementare, asociațiile sectoriale și alte părți interesate relevante. Împărtășirea celor mai bune practici, schimbul de informații cu privire la tendințele și riscurile emergente și coordonarea eforturilor de abordare a contabilității creative pot conduce la rezultate mai eficiente.

Revizuirea și adaptarea continuă. Autoritățile de reglementare ar trebui să își revizuiască și să își actualizeze în permanență cadrele de reglementare pentru a ține pasul cu evoluția practicilor de afaceri și cu provocările emergente legate de contabilitatea creativă.

Autoritățile fiscale, la rândul lor, se pot focusa pe următoarele strategii pentru a combate contabilitatea creativă și pentru a asigura respectarea obligațiilor fiscale:

Controale fiscale. Autoritățile fiscale trebuie să tindă să efectueze cât mai multe controale fiscale inopinate și planificate pentru a examina acuratețea și caracterul complet al declarațiilor fiscale.

Reglementări privind prețurile de transfer. Stabilirea prețurilor de transfer se referă la stabilirea prețurilor tranzacțiilor între entitățile afiliate din cadrul

companiilor multinaționale. Aceste reglementări urmăresc să prevină manipularea profiturilor și să asigure o impozitare echitabilă.

Implementarea măsurilor de combatere a evaziunii fiscale. Autoritățile fiscale trebuie să introducă măsuri anti-evaziune pentru a contracara strategiile contabile creative care au ca scop reducerea obligațiilor fiscale. Prin punerea în aplicare a normelor anti-evaziune, autoritățile fiscale urmăresc să elimine lacunele și să descurajeze companiile să se angajeze în practici contabile manipulatoare în scopuri fiscale.

Cooperarea internațională. Autoritățile fiscale trebuie să intensifice cooperarea internațională pentru a combate evaziunea fiscală transfrontalieră. Inițiative precum schimbul de informații fiscale între țări, colaborarea în materie de investigații și adoptarea unor standarde comune de raportare contribuie la detectarea și prevenirea practicilor contabile creative care implică tranzacții sau entități internaționale.

Sancțiuni și aplicarea cerințelor legislative. Autoritățile fiscale au competența de a impune penalități, amenzi și alte sancțiuni companiilor sau persoanelor fizice implicate în practici contabile creative în scopul evaziunii fiscale. Aceste sancțiuni au un rol de descurajare și transmit un mesaj clar că evaziunea sau manipularea fiscală nu va fi tolerată.

Concluzii. În general, prin înțelegerea relației dintre contabilitatea creativă și autoritățile de reglementare, factorii de decizie politică, organismele de reglementare și practicienii pot dezvolta strategii mai eficiente pentru a detecta, preveni și atenua efectele negative ale practicilor contabile creative. O abordare proactivă și coordonată din partea autorităților de reglementare este esențială pentru a menține integritatea și transparența sistemelor de raportare financiară și de impozitare, pentru a încuraja încrederea investitorilor și pentru a promova stabilitatea economică.

Referințe bibliografice

1. Arens A. A., Elder R. J., & Beasley M. S., Auditing and Assurance Services. Pearson, 2019.
2. Ghosh A., Financial Statement Analysis and Reporting Techniques. John Wiley & Sons, 2018.
3. Gramling A. A., & Myers L. A., Auditing: A Practical Approach. John Wiley & Sons, 2021.
4. Knechel W. R., Auditing: Assurance and Risk. Taylor & Francis, 2016.
5. Leslie J. E., & Turner L. E., Auditing & Assurance Services. McGraw-Hill Education, 2021.
6. Naser C., Creative financial accounting: its nature and use, Pretince Hall, 1993.

7. Ahlawat, N., & Sharma, R. (2021). Creative accounting practices: A literature review. Journal of Commerce and Accounting Research, 10(3), 18-33.
8. Ahmed, K., & Nicholls, D. (1994). The impact of "ethics" and "professionalism" on the judgments of auditors. Journal of Business Ethics, 13(11), 869-883